multicultural health communication

NSW GOVERNMENT Health

Lao
[DOH-7180]

ການຕິດເຊື້ອວໍ້ ແລະ Lyssavirus ຈາກເຈຍ

Rabies and Bat Lyssavirus Infection

Lyssavirus ແມ່ນຫຍັງ?

Lyssaviruses ແມ່ນເຊື້ອໄວຣັສກຸ່ມນຶ່ງຊຶ່ງຮວມມີເຊື້ອວໍ້ແລະ lyssavirus ຈາກເຈຍ. ໂຣກວໍ້ແມ່ນການຕິດເຊື້ອໃນກຸ່ມຂອງສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນ້ຳນົມທີ່ກັດແລະຂູດ. ໃນຂະນະທີ່ໂຣກນີ້ມີຢູ່ຕາມຫຼາຍໆພາກສ່ວນຂອງໂລກ, ແຕ່ໂຣກນີ້ບໍ່ມີຢູ່ໃນອອສເຕຣເລັຍ. ການຕິດເຊື້ອວໍ້ສາມາດເຮັດໃຫ້ສັດເຈັບແລະຕາຍໄດ້, ແລະສ່ວນຫຼາຍເມື່ອຄົນຕິດເຊື້ອນີ້ ກໍຕາຍເຊັ່ນກັນ.

Lyssaviruses ຈາກເຈຍແມ່ນເຊື້ອໄວຣັສຊນິດນຶ່ງຊຶ່ງກ່ຽວຂ້ອງກັນ, ແຕ່ວ່າແຕກຕ່າງກັນກັບເຊື້ອວໍ້. ໃນອອສເຕຣເລັຍ ເຊື້ອໄວຣັສນີ້ຈະມີຢູ່ໃນໂຕຂອງເຈຍ. ນ້ອຍນັກນ້ອຍໜາທີ່ມັນຈະຕິດຄົນ. ເທົ່າທີ່ຜ່ານມາ ມີລາຍງານແຕ່ພຽງສອງກໍຣະນີຂອງຄົນຕິດເຊື້ອ lyssavirus ຈາກເຈຍໃນອອສເຕຣເລັຍ, ແລະທັງສອງກໍຣະນີແມ່ນເກີດຂຶ້ນທີ່ Queensland ໃນກາງປີ 1990. ທັງສອງຄົນດັ່ງກ່າວໄດ້ເສັຍຊີວິດ.

ອາການມີຫຍັງແດ່?

ເປັນທີ່ເຊື່ອກັນວ່າ ໂຣກວໍ້ແລະ lyssavirus ຈາກເຈຍ ມີອາການຄ້າຍຄຽງກັນ. ອາການດັ່ງກ່າວຮວມມີເຊັ່ນ ເຈັບຫົວ, ຄີງຮ້ອນ, ຮູ້ສຶກບໍ່ສະບາຍ, ປະສາດຄວາມຮູ້ສຶກບໍຣິເວນຖືກກັດຫຼືຂູດມີການປ່ຽນແປງ, ກະວົນກະວາຍ, ລັງກຽດອາກາດສົດແລະນ້ຳ, ອ່ອນເພັຍ, ເພີ້ຄຸ້ມຄັ່ງ, ຊັກ, ແລະໝົດສະຕິ. ສ່ວນຫຼາຍຈະເສັຍຊີວິດຫຼາຍມື້ຕໍ່ມາຫຼັງຈາກອາການເລີ້ມອອກ.

ໂຣກນີ້ແຜ່ຜາຍຢ່າງໃດ?

ທັງໂຣກວໍ້ແລະ lyssavirus ຈາກເຈຍແຜ່ຜາຍຈາກສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນ້ຳນົມທີ່ຕິດເຊື້ອ ໄປຫາຄົນຫຼືສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນ້ຳນົມຕົວອື່ນໆ ໂດຍຜ່ານຮອຍກັດແລະຂູດ. ການກັດແລະຂູດ ສາມາດສົດເຊື້ອໄວຣັສ - ຊຶ່ງມີຢູ່ໃນນ້ຳລາຍສັດ - ເຂົ້າໄປສູ່ຮ່າງກາຍຂອງຄົນທີ່ຖືກກັດ.

ຢູ່ຕ່າງປະເທດ, ສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນ້ຳນົມທີ່ຖືເຊື້ອໂຣກວໍ້ໃນໂຕມີ: ເຈຍ, ໝາ, ແມວ, ຣັກກູນ, ສະກັ້ງ, ລີງ, ແລະ ສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນ້ຳນົມຊນິດອື່ນໆທີ່ສາມາດກັດແລະຂູດໄດ້. ສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນ້ຳນົມຢູ່ໃນອອສເຕຣເລັຍບໍ່ຖືເຊື້ອນີ້ຢູ່ໃນໂຕ. ໃນອອສເຕຣເລັຍ, ມີແຕ່ເຈຍເທົ່ານັ້ນ - ທັງສອງຊນິດຄືຊນິດໂຕໃຫຍ່ flying foxes (ຫຼື fruit bats) ແລະຊນິດໂຕນ້ອຍກວ່າ insectivorous (ຫຼື micro) bats - ທີ່ພົບວ່າຖືເຊື້ອ bat lyssavirus.

ແມ່ນໃຜແດ່ມີເປີເຊັນສ່ຽງສູງ?

ສຳລັບໂຣກວໍ້, ຄົນຢູ່ຕ່າງປະເທດທີ່ໃກ້ຊິດກັບສັດປ່າທີ່ລ້ຽງລູກດ້ວຍນ້ຳນົມທີ່ກັດແລະຄູດໄດ້ - ແລະສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນ້ຳນົມທີ່ລ້ຽງຢູ່ຕາມບ້ານ ທີ່ບໍ່ໄດ້ສັກຢາປ້ອງກັນວໍ້ - ຄົນເຫຼົ່ານີ້ມີເປີເຊັນສ່ຽງຕໍ່ການຕິດເຊື້ອສູງຂຶ້ນ. ຄົນທ້ອງຖິ່ນຢູ່ຕ່າງປະເທດຫຼາຍຄົນໄດ້ຕິດເຊື້ອພຍາດວໍ້ນີ້, ແລະຄົນອອສເຕຣລຽນບາງຄົນທີ່ເດີນທາງຫຼືໄປຢູ່ຕ່າງປະເທດກໍໄດ້ຕິດເຊື້ອພຍາດນີ້ເຊັ່ນກັນ.

ເຂດປອດໂຣກວໍ້ ໃນປີ 2000 ມີ ປະເທດອອສເຕຣເລັຍ, ນິວຊີແລນ, ນິວກີເນັຍ, ຍີ່ປຸ່ນ, ຮາວາຍ, ໄຕ້ຫວັນ, ໂອຊີອານີ, ບາງພາກສ່ວນຂອງຢູໂຣບ, ບາງພາກສ່ວນຂອງແວສອິນດີ້, ແລະເກາະຕ່າງໆໃນເຂດມະຫາສມຸດແອັດແລນຕິກ.

ຢູ່ໃນອອສເຕຣເລັຍ, ຜູ້ທີ່ຈັບຕ້ອງເຈັຍແມ່ນມີເປີເຊັນສ່ຽງຕໍ່ການຕິດເຊື້ອ bat lyssavirus.

ຈະກວດຫາເຊື້ອໄດ້ຢ່າງໃດແລະຈະປິ່ນປົວວິທີໃດ?

ການກວດຫາເຊື້ອນັ້ນຫຍຸ້ງຍາກຫຼາຍ, ແລະການຢັ້ງຢືນຕ້ອງໄດ້ກວດຫາເຊື້ອຢູ່ຫ້ອງທົດລອງເພື່ອຫາເຊື້ອໄວຣັສຢູ່ຜິວໜັງ, ໃນເລືອດ, ໄຂສັນຫຼັງ, ແລະ ເຍື່ອເສັ້ນປະສາດ ຫຼື ເນື້ອເຍື່ອບ່ອນອື່ນໆ. ເມື່ອພຍາດເລີ້ມເປັນແລ້ວ ບໍ່ສາມາດປິ່ນປົວໄດ້.

ຈະປ້ອງກັນໄດ້ຢ່າງໃດ?

ນອກເສັຍຈາກວ່າເປັນວຽກການຂອງທ່ານ, ແລະທ່ານໄດ້ຮັບການຝຶກຝົນມາແລະໃຊ້ເຄື່ອງມືປ້ອງກັນອັນເໝາະສົມ, ຢ່າພຍາຍາມຈັບບາຍສັດປ່າທີ່ລ້ຽງລູກດ້ວຍນ້ຳນົມ. ເຊື້ອໂຣກ Bat lyssavirus ແລະພຍາດວໍ້ນັ້ນເປັນພຽງເຊື້ອພຍາດສອງຊນິດໃນຫຼາຍໆຊນິດຊຶ່ງສັດສາມາດຖ່າຍທອດເຖິງຄົນໄດ້.

ການລ້າງແຜທີ່ເກີດຂຶ້ນຍ້ອນສັດ, ແລະລ້າງດ້ວຍນ້ຳຢາຂ້າເຊື້ອເຊັ່ນ povidone-iodine ຈະຊ່ວຍປ້ອງກັນການຕິດເຊື້ອໄດ້.

ຢາປ້ອງກັນໂຣກວໍ້ສາມາດປ້ອງກັນການຕິດເຊື້ອໄດ້ທັງພຍາດວໍ້ ແລະ bat lyssavirus. ຄົນທີ່ຈັບບາຍສັດ ຫຼື ໄດ້ຕ້ອງຊູນເຈັຍຢູ່ໃນອອສເຕຣເລັຍ - ຕົວຢ່າງ ຄົນດູແລເຈັຍ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ດູແລຊີວິດສັດປ່າ ແລະສັຕວະແພດ; ຫຼືຄົນທີ່ເດີນທາງໄປຕ່າງປະເທດທີ່ມີແຜນວ່າຈະໄດ້ຈັບບາຍສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນ້ຳນົມທີ່ສາມາດກັດແລະຄູດ ທີ່ຍັງບໍ່ໄດ້ຖືກສັກຢາກັນພຍາດ - ຄົນເຫຼົ່ານັ້ນຄວນໄປຮັບການສັກຢາກັນໂຣກ ຈາກໝໍໃນເຂດທ້ອງຖິ່ນຂອງຕົນ. ທ່ານຕ້ອງໄດ້ຈ່າຍເງິນເມື່ອສັກຢານີ້.

ເຖິງແມ່ນວ່າທ່ານຈະບໍ່ໄດ້ສັກຢາກັນມາກ່ອນໜ້ານີ້, ການສັກຢາກັນວໍ້ຫຼັງຈາກຖືກສັດກັດແລ້ວ, ຮວມທັງ ສັກຢາຊນິດນຶ່ງອີກຊຶ່ງເອີ້ນວ່າ rabies immunoglobulin ກໍຍັງຈະສາມາດຊ່ວຍປ້ອງກັນການຕິດເຊື້ອໄດ້ຖ້າຫາກວ່າສັກທັນ ຫຼັງຈາກຖືກກັດຫຼືຄູດ.

- ຖ້າທ່ານຖືກເຈ້ຍກັດຫຼືຄູດຢູ່ໃນອອສເຕຣເລັຍ, ຫຼືຖືກກັດຈາກສັດປ່າທີ່ລ້ຽງລູກດ້ວຍນ້ຳນົມ (ຫຼືສັດທຸກໆຢ່າງທີ່ບໍ່ໄດ້ສັກຢາປ້ອງກັນ) ທີ່ຕ່າງປະເທດ:
- ໃຫ້ລ້າງແຜດ້ວຍສະບູແລະນ້ຳທັນທີທັນໃດ
- ໃຫ້ເຊັດດ້ວຍນ້ຳຢາຂ້າເຊື້ອ
- ໃຫ້ໄປຫາໝໍເພື່ອໃຫ້ເພິ່ນດູແລບາດແຜໂດຍໄວທີ່ສຸດເທົ່າທີ່ຈະໄວໄດ້, ແລະໃຫ້ເພິ່ນລົງຄວາມເຫັນວ່າທ່ານອາດຈະສ່ຽງຕໍ່ການຕິດເຊື້ອຫຼືບໍ່.

ຖ້າທ່ານສ່ຽງຕໍ່ການຕິດເຊື້ອ, ທ່ານກໍຕ້ອງໄດ້ໄປສັກຢາຊຸດກັນພຍາດວໍ້ແລະຢາ rabies immunoglobulin. ໃນຣັດ NSW, ທ່ານຈະໄດ້ຮັບການສັກຢາກັນໂຣກຫຼັງຖືກກັດ ໄດ້ຟຣີຈາກທ່ານໝໍໂດຍຜ່ານຜແນກອະນາມັຍສາທາຣະນະ.

ຫຼັງຈາກຖືກກັດຫຼືຄູດຈາກສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນ້ຳນົມທີ່ມີເຊື້ອ ທ່ານຍັງຕ້ອງໄດ້ສັກຢາກັນໂຣກຕື່ມອີກ, ເຖິງແມ່ນວ່າທ່ານໄດ້ສັກມາກ່ອນແລ້ວກໍຕາມ. ຢ່າງໃດກໍດີ, ທ່ານພຽງແຕ່ຕ້ອງສັກເພີ້ມເທົ່ານັ້ນ. ຖ້າທ່ານເຫັນເຈ້ຍບາດເຈັບຫຼືມີອາການຫງ່ວມເຫງົາ, ຢ່າພຍາຍາມໄປຈັບຕ້ອງໂດຍຕົວທ່ານເອງ, ແຕ່ໃຫ້ເອີ້ນໜ່ວຍກູ້ພັຍຊີວິດສັດປ່າໃນເຂດທ້ອງຖິ່ນ.

ຣາຍລະອຽດເພີ້ມເຕີມ - ຜແນກສາທາຣະນະສຸກແຫ່ງຣັດ NSW

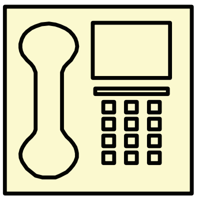

1300 066 055 www.health.nsw.gov.au